

JUSTITSMINISTERIET

Dato:
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Emil Thomas Hilligsøe
Thomsager
Sagsnr.: 2018-26-0003
Dok.: 1036707

Redegørelse om opkrævning af bidrag til Offerfonden

Justitsministeriet orienterede den 3. december 2018 Folketingets Retsudvalg om, at ministeriet var blevet opmærksom på, at Rigspolitiet i en periode uretmæssigt havde opkrævet bidrag til Offerfonden i sager om klip i kørekortet for THC-kørsel (kørsel i hash-påvirket tilstand) og om frakendelse af førerretten til tungvogne for bl.a. overtrædelser af køre- og hviletidsreglerne.

Justitsministeriet beklager, at der i en periode uretmæssigt har været opkrævet bidrag til Offerfonden.

Justitsministeriet har anmodet Rigspolitiet om af egen drift at tilbagebetale de uretmæssigt opkrævede bidrag.

Baggrunden for den uretmæssige opkrævning

I offerfondslovens § 4 opregnes de lovovertrædelser, for hvilke der skal betales et bidrag til Offerfonden.

Offerfondsbidrag betales til politiet, jf. offerfondslovens § 5. I praksis sker opkrævningen af offerfondsbidrag ved, at offerfondsbidraget opkræves sammen med den bøde, som den sigtede eller dømte er blevet pålagt i anledning af lovovertrædelserne.

Ved to ændringer af færdselsloven i 2017 (lov nr. 695 af 8. juni 2017 og lov nr. 697 af 8. juni 2017) blev reglerne om klip i kørekortet for THC-kørsel og om frakendelse af førerretten til tungvogne udskilt til særskilte bestem-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

melser i færdselslovens § 125, stk. 2, nr. 6, og §§ 129 a og b. Offerfondslovens § 4 blev ikke ændret i den forbindelse.

Det betyder, at der siden ikrafttrædelsen af lovændringerne henholdsvis den 15. december 2017 og den 1. juni 2018 ikke har været hjemmel til at opkræve bidrag til Offerfonden i sager om klip i kørekortet for THC-kørsel og om frakendelse af førerret til tungvogne.

Rigspolitiet har imidlertid oplyst, at opkrævningen af bidrag til Offerfonden i sager om klip i kørekortet for THC-kørsel fortsatte indtil den 27. september 2018, og at opkrævningen i sager om frakendelse af førerretten til tungvogne fortsatte indtil den 17. oktober 2018, hvor opkrævningen i disse typer af sager blev indstillet.

Sager omfattet af den uretmæssige opkrævning

Justitsministeriet har bedt Rigspolitiet om at undersøge, i hvor mange sager der uretmæssigt er blevet opkrævet bidrag til Offerfonden.

Rigspolitiet har i den forbindelse oplyst følgende:

”THC-sager (færdselslovens § 125, stk. 2, nr. 6)

Et udtræk fra politiets bødesystem viser, at politiet i perioden fra den 15. december 2017 til 27. september 2018 har udsendt 937 bødeforelæg omfattet af færdselslovens § 125, stk. 2 nr. 6, hvor bødeforlægget indeholder en opkrævning af offerfondsbidrag på 500 kr., som der ikke var lovhjemmel til.

Politiet har foretaget en manuel gennemgang af de enkelte sager, for at kortlægge, hvilken status sagerne har.

Resultatet af gennemgangen fremgår af nedenstående tabel:

	Status for opkrævning af offerfondsbidrag i sager om færdselslovens § 125, stk. 2 nr. 6 (THC-kørsel)	I alt
1.	<i>Bidraget er betalt af den dømte</i>	218
2.	<i>Bidraget er ikke betalt, og sagen er sendt til Gældsstyrelsen med henblik på inddrivelse af bidraget</i>	309

3.	<i>Bidraget er ikke betalt, og sagen er ikke sendt til Gældsstyrelsen, heraf:</i>	410
	- <i>Henstand/afdragsordning:</i> 74	
	- <i>Den dømte har ikke betalt bidrag:</i> 336	
	Antal sager i alt	937

Ad punkt nr. 1:

Gennemgangen viser, at der er indbetalt offerfondsbidrag i 218 sager om klip i kørekortet for THC-kørsel. Der er indbetalt 218 offerfondsbidrag á 500 kr. pr. sag svarende til i alt 109.000 kr.

Ad punkt 2:

Politiet har oversendt 309 sager til Gældsstyrelsen med henblik på inddrivelse af offerfondsbidrag. Gældsstyrelsen har oplyst, at der ikke er nogen af sagerne, hvor der er sket inddrivelse endnu. Sagerne vil blive annulleret i Gældsstyrelsens inddrivelsessystem, hvorefter politiet vil fremsende en ny anmodning om inddrivelse af bøderne uden offerfondsbidrag.

Ad punkt. 3:

Der er 410 sager, hvor der endnu ikke er indbetalt offerfondsbidrag, og hvor sagen ikke er sendt til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Dette omfatter sager, hvor der endnu ikke er sket indbetaling af bøden, herunder offerfondsbidraget, eller hvor den dømte har indgået en aftale om henstand eller en afdragsordning med politiet.

I de sager, hvor der endnu ikke er sket indbetaling af offerfondsbidrag, er opkrævningen blevet tilbagekaldt, og der er udsendt en ny opkrævning uden opkrævning af offerfondsbidrag. I de sager, hvor der er indgået aftale om henstand eller afdragsordning, er den oprindelige opkrævning tilbageført, og der er udsendt en ny opkrævning uden offerfondsbidrag.

Frakendelse af førerret til tungvogne (færdselslovens §§ 129 a og b)

Siden ikrafttrædelsen af lovændringen den 1. juni 2018 er der beregnet offerfondsbidrag i 9 sager om frakendelse af førerret

til tungvogne. Heraf er der i 4 sager blevet udsendt bødeforelæg med opkrævning af offerfondsbidrag. I alle 4 sager er offerfondsbidraget blevet indbetalt. I de 5 sager, hvor der ikke er udsendt bødeforelæg, er beregningen blevet rettet, så der ikke opkræves offerfondsbidrag. De nye regler er præciseret over for politikredsene.”

Tilbagebetaling af uretmæssigt opkrævede beløb

Der findes ikke generelle lovregler for offentlige myndigheders tilbagebetaling af ulovligt opkrævede skatter, afgifter eller gebyrer.

Det følger imidlertid af nyere Højesteretspraksis, at i tilfælde, hvor det offentlige har opkrævet afgifter uden hjemmel, er det klare udgangspunkt, at afgifterne kan kræves tilbagebetalt. Tilbagebetaling kan således kun nægtes undtagelsesvist. Justitsministeriet finder herefter, at de uretmæssigt opkrævede offerfondsbidrag skal tilbagebetales.

Det følger ikke af den nævnte retspraksis, at myndighederne af egen drift har pligt til at foranledige tilbagebetaling af afgiftsbeløb, som den enkelte borger har indbetalt uden, at der var hjemmel til at opkræve dem. Om det er tilfældet, må antages at følge de samme principper som ved vurderingen af, om en myndighed af egen drift skal genoptage en sag.

Det kan indgå i vurderingen af, om en myndighed har pligt til på eget initiativ at genoptage tidligere afgjorte sager, der f.eks. som følge af en underkendelse af myndighedens praksis er ugyldige, om det volder myndigheden større vanskeligheder at genoptage sagerne af egen drift, f.eks. fordi det er forholdsvis kompliceret at finde frem til de relevante sager, eller der er tale om et meget stort antal sager. Dette følger af såvel den juridiske teori som ombudsmandspraksis. Om Rigspolitiet skal tilbagebetale de uretmæssigt opkrævede bidrag til Offerfonden af egen drift vil således afhænge af, om de nævnte omstændigheder foreligger.

Vedrørende offerfondsbidrag, der er indbetalt:

Det fremgår af de oplysninger, som Justitsministeriet har modtaget fra Rigspolitiet, jf. punkt 1 i tabellen ovenfor, at der er indbetalt 218 offerfondsbidrag, der er opkrævet uden hjemmel vedrørende færdselslovens § 125, stk. 2, nr. 6. Der er endvidere opkrævet sådanne bidrag i 4 sager vedrørende færdselslovens § 129 a og b. Det er Justitsministeriets vurdering, at der dels er tale om en relativt beskeden mængde sager, dels at det ikke må antages at være forbundet med større vanskeligheder for Rigspolitiet at identificere

de sager, hvor der skal ske tilbagebetaling af offerfondsbidrag, der er opkrævet uden hjemmel og herefter iværksætte tilbagebetaling. Rigspolitiet vil på den baggrund iværksætte tilbagebetaling af de nævnte bidrag af egen drift.

Forrentning

Renteloven finder – med undtagelse af lovens §§ 8 og 8 a – ikke anvendelse på krav af offentligretlig karakter.

Krav om tilbagebetaling fra det offentlige forrentes som udgangspunkt, hvis det offentlige har handlet ansvarspådragende, eller hvis det konkret skønnes rimeligt.

Skatte- og afgiftsmyndighederne er f.eks. ved en række domme blevet pålagt at forrente beløb, der skulle tilbagebetales, fordi beløbene havde været opkrævet uden udtrykkelig lovhjemmel. Begrundelsen var, at det fandtes rimeligt og i overensstemmelse med almindelige retsgrundsætninger, at Skatteministeriet bar risikoen for det rentetab, som den skatte- og afgiftspligtige led ved ikke at kunne råde over det pågældende beløb.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at tilbagebetalingskrav i anledning af Rigspolitiets uberettigede opkrævning af offerfondsbidrag også bør forrentes.

Tilbagebetalingskrav skal som udgangspunkt forrentes fra den dag, borgeren begynder retsforfølgning til betaling af kravet, jf. rentelovens § 8, stk. 1. Domstolene kan imidlertid, hvis særlige forhold begrunder det, bestemme, at rente skal betales fra et tidligere tidspunkt, jf. lovens § 8, stk. 2, jf. § 3, stk. 5, som det var tilfældet i Højesterets afgørelse i U 1984.1061 H.

Det fremgår af SKATs Juridiske Vejledning (2012.A.A.12.3), der handler om forrentning af tilbagebetalingskrav på *Skatteministeriets* område, at sådanne krav skal forrentes fra indbetalingsdagen til udbetalingsdagen.

Eftersom der er tale om beløb, der er indbetalt efter fejl begået af myndighederne, er det Justitsministeriets vurdering, at krav på tilbagebetaling af offerfondsbidrag også bør forrentes fra indbetalingsdagen.

Efter rentelovens § 8, stk. 1, der finder anvendelse på krav af offentligretlig karakter, er rentesatsen den sats, der for den pågældende periode gælder efter rentelovens § 5. Det indebærer, at renten er en årlig rente svarende til

Nationalbankens officielle udlånsrente pr. den 1. januar og den 1. juli det pågældende år med et tillæg på 8 pct. Der beregnes ikke rentes rente.